

UNIWERSYTET MEDYCZNY W LUBLINIE
KATEDRA I ZAKŁAD HISTOLOGII I EMBRIOLOGII
Z PRACOWNIĄ CYTOLOGII DOŚWIADCZALNEJ
UL. RADZIWIŁŁOWSKA 11
20-080 LUBLIN

KIEROWNIK: Prof. dr hab. n. med. Barbara Jodłowska-Jędrzych

E-mail: histiembr@am.lublin.pl , tel.+48 (0)81 4486150

Lublin, dnia 13.10.2017 r.

Recenzja rozprawy doktorskiej lek. Agnieszki Bożek
pt. „Analiza wiarygodności oceny nasilenia przewlekłych dermatoz
za pomocą powszechnie stosowanych skal pomiarowych”.

Wykonanej w: Uniwersytet Medyczny im. Piastów Śląskich we Wrocławiu
Katedra i Klinika Dermatologii, Wenerologii i Alergologii
Pod opieką promotora - dr hab. Adam Reich, prof. nadzw.

Przedłożona do oceny rozprawa doktorska, w postaci monotematycznego cyklu publikacji, dotyczy ważnego zagadnienia jakim jest wiarygodność skal pomiarowych służących do oceny przewlekłych chorób skóry. Podjęcie tego tematu ma bardzo duże znaczenie w praktyce klinicznej, bowiem nie istnieje „idealne narzędzie” do oceny nasilenia przewlekłych dermatoz. Pierwsza z publikacji zatytułowana „W jaki sposób miarodajnie oceniać nasilenie łuszczycy?”, wprowadza czytelnika w tematykę dysertacji. W powyższej publikacji scharakteryzowano najczęściej stosowane skale do oceny nasilenia przebiegu łuszczycy. Dwa kolejne doniesienia to prace o charakterze oryginalnym, zatytułowane: „*Assessment of Intra - and Inter-Rater Reliability of Three Methods for Measuring Atopic Dermatitis Severity: EASI, Objective SCORAD, and IGA*” oraz „*Reliability of three psoriasis assessment tools: Psoriasis Area and Severity Index, Body Surface Area and Physician’s Global Assessment*”.

UNIWERSYTET MEDYCZNY W LUBLINIE
KATEDRA I ZAKŁAD HISTOLOGII I EMBRIOLOGII
Z PRACOWNIĄ CYTOLOGII DOŚWIADCZALNEJ
UL. RADZIWIŁŁOWSKA 11
20-080 LUBLIN

Powyższe publikacje opublikowano w czasopismach znajdujących się na „liście filadelfijskiej”, a mianowicie w „Dermatology” dla którego *Impact Factor* (IF) wynosi 1.598 oraz w „*Advances in Clinical and Experimental Medicine*”, dla którego *Impact Factor* (IF) wynosi 1.179.

Cele rozprawy doktorskiej sprecyzowano bardzo jednoznacznie i rzeczowo, generalnie dotyczyły one: (1) oceny wiarygodności skal określających nasilenie atopowego zapalenia skóry oraz (2) oceny wiarygodności skal określających nasilenie łuszczycy. Do tego celu użyto następujących skal pomiarowych: (1) w przypadku oceny wiarygodności określenia nasilenia atopowego zapalenia skóry użyto: *objective Scoring Atopic Dermatitis* (oSCORAD), *Eczema Area and Severity Index* (EASI) oraz *Investigator Global Assessment* (IGA); (2) w przypadku oceny wiarygodności określenia nasilenia łuszczycy były to: *Psoriasis Area and Severity Index* (PASI), *Body Surface Area* (BSA) oraz *Physician's Global Assessment* (PGA). W założeniu rozprawy doktorskiej utworzono następujące grupy: grupę pierwszą stanowili pacjenci z łuszczycą plackowatą, grupę drugą pacjenci z atopowym zapaleniem skóry. Autorka dysertacji przedstawiła szczegółową charakterystykę obu grup. Każdy z pacjentów został oceniony dwukrotnie. Oceny dokonywało 10 lekarzy specjalistów dermatologii. Należy zaznaczyć, iż narzędzia wykorzystane przez Autorkę w dysertacji, zostały wybrane zasadnie w stosunku do osiągnięcia zamierzonych celów badawczych. Metodyka analizy statystycznej wyników została dobrana odpowiednio do potrzeb obliczeń oraz odpowiednio dla potrzeby znajdowania właściwych zależności pomiędzy otrzymanymi danymi klinicznymi.

UNIwersytet Medyczny w Lublinie
KATEDRA I ZAKŁAD HISTOLOGII I EMBRIOLOGII
Z PRACOWNIĄ CYTOLOGII DOŚWIADCZALNEJ
UL. RADZIWIŁŁOWSKA 11
20-080 LUBLIN

W wyniku przeprowadzonych badań oraz analizy statystycznej wyników, Autorka sformułowała wnioski będące jednoznaczną odpowiedzią na ustalone wstępnie cele pracy. Wnioski te, są wyważone i wynikają z przeprowadzonych badań oraz ich dogłębnej analizy. Wskazują one, iż żadna z trzech badanych metod nie wykazuje znaczącej przewagi nad innymi metodami oceny nasilenia przewlekłych dermatoz. Wiarygodna ocena nasilenia łuszczycy wymaga stosowania kilku metod pomiarowych jednocześnie. W przypadku atopowego zapalenia skóry, ocena nasilenia zmian skórnych wymaga stosowania przynajmniej dwóch niezależnych metod pomiarowych, w tym samym czasie.

Należy zaznaczyć, iż obserwacje poczynione przez Autorkę dysertacji mają zatem istotne implikacje kliniczne, a opublikowanie ich w postaci monotematycznego cyklu publikacji ze wskaźnikiem *Impact Factor* (IF) świadczy nie tylko o dużej wiedzy w tym zakresie, ale również o umiejętności dojrzałego prowadzenia rozważań naukowych i publikowania ich. Streszczenie rozprawy doktorskiej w sposób wyczerpujący przekazuje cele, metodykę, wyniki oraz wnioski. Streszczenie to zostało zredagowane w języku polskim i języku angielskim.

UNIWERSYTET MEDYCZNY W LUBLINIE
KATEDRA I ZAKŁAD HISTOLOGII I EMBRIOLOGII
Z PRACOWNIĄ CYTOLOGII DOŚWIADCZALNEJ
UL. RADZIWIŁŁOWSKA 11
20-080 LUBLIN

Podsumowanie

Przedstawiona do recenzji rozprawa doktorska prezentuje wysoki poziom merytoryczny. Autorka przedstawiła materiał kliniczny, w którym wykorzystała dane i wyniki własnych obliczeń statystycznych, wnikliwie przeanalizowany w oparciu o dostępną wiedzę bibliograficzną.

Stwierdzam, iż przedstawiona rozprawa doktorska zatytułowana „Analiza wiarygodności oceny nasilenia przewlekłych dermatoz za pomocą powszechnie stosowanych skal pomiarowych” autorstwa Pani lekarz Agnieszki Bożek spełnia bez zastrzeżeń warunki stawiane pracom doktorskim i wnoszę do Wysokiej Rady Wydziału Lekarskiego Uniwersytetu Medycznego im. Piastów Śląskich we Wrocławiu o dopuszczenie Autorki do dalszych etapów przewodu doktorskiego oraz ze względu na implikacje kliniczne powyższej rozprawy, wnoskuje o jej wyróżnienie.

Dr hab. n. med. Katarzyna Borowska
specjalista dermatolog-wenerolog
2394800

Katarzyna Borowska
Dr hab. n. med. Katarzyna Borowska